

■ Ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (8 Θ΄)

Ἡ Θεοτόκος γεννᾷ τὸν Χριστὸ μέσα μας*

«...ὅταν ἡ Παρθένος γέννησε τὸν Υἱὸ Τῆς,
κατὰ κάποιον τρόπο πολὺ πραγματικὸ γεννοῦσε καὶ μᾶς...»

Οἱ Ὅμιλίες ποὺ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν ἀφιερῶσει στὶς Θεομητορικὲς Ἑορτές, εἶναι τόσο πλήρεις ἐπαίνων καὶ θαυμαστικῶν ἐπιφωνημάτων γιὰ τὴν Παναγία, ὥστε μερικὲς φορές διακινδυνεύουμε, θὰ ἔλεγα, νὰ βυθιστοῦμε στὰ ἐγκώμια ποὺ Τῆς ἀπευθύνουν, χωρὶς νὰ συνειδοποιοῦμε τὰ θεολογικὰ καὶ δογματικὰ θεμέλιά τους.

Διότι, μὲ τὸν τρόπο αὐτό, οἱ Πατέρες δὲν ἐκφράζουν ἀπλῶς ἕναν εὐλαβῆ ἐνθουσιασμό, ἀλλὰ μιὰ βαθιὰ πεποίθηση ποὺ ἀφορᾷ καὶ περιλαμβάνει ὁλόκληρη τὴν ζωὴ τῶν Χριστιανῶν.

Ἄν ἡ Θεοτόκος εἶναι ἄξια ὅλων αὐτῶν τῶν ἐγκωμίων ποὺ Τῆς ἀπευθύνουμε καὶ τὰ ὁποῖα παραπέμπουν πάντα στὸν χαιρετισμὸ τοῦ Ἀγγέλου: «Χαῖρε, Κεχαριτωμένη Μαρία», αὐτὸ συμβαίνει ἐπειδὴ ἐκφράζουν δικαιολογημένο δέος ἐνώπιον τοῦ ἔργου ποὺ ὁ Θεὸς

ἐπιτέλεσε διὰ τῆς Παρθένου Μαρίας, καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐμεῖς ὠφελοῦμαστε.

Πράγματι, ἡ θεία μητρότητα τῆς Παναγίας εἶναι καὶ μητρότητα ὡς πρὸς τὴν Ἐκκλησία, ὡς πρὸς τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς, τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας.

Υπάρχει ἐδῶ μιὰ στέρα θεμελιωμένη πραγματικότητα ποὺ συνίσταται στὸ ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Θεοτόκος ἀποδέχθηκε ἐλεύθερα νὰ γίνῃ Μητέρα τοῦ Χριστοῦ, ἔγινε δι' Αὐτοῦ καὶ δική μας Μητέρα.

Αποτελεῖ κοινὴ διδασκαλία τῶν Ὁρθοδόξων Πατέρων, κυρίως μετὰ τὴν Σύνοδο τῆς Χαλκηδόνος, διδασκαλία ἡ ὁποία ἐδραιοῦνεται στὸ Μυστήριό τῆς Σάρκωσης:

■ **Π**ροσλαμβάνοντας τὴν ἀνθρώπινη φύση ὁ Χριστός, προσέλαβε συγκεκριμένο σῶμα καὶ ψυχὴ, ὄχι μιὰ ἀόριστη ἀνθρώπινη φύση. **Ε**πειδὴ ἡ ἀνθρώπινη αὐτὴ φύση ὑφίστατο ἐντὸς τοῦ Προσώπου τοῦ Λόγου, εἶχε, θὰ λέγαμε, μιὰ καθολικότητα: ἐντὸς τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἦταν παρούσα ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα, διότι Αὐτὸς εἶναι δοχεῖο ὅλων τῶν θείων «λόγων», ὅλων τῶν θείων σκέψεων καὶ θελημάτων σχετικὰ μὲ τὴν κτίση. **Γ**ι' αὐτὸ, ἀφ' ὅτου σαρκώθηκε ὁ Χριστός, ἡ συγκεκριμένη ἀνθρώπινη φύση, τὴν ὁποία ἐνδύθηκε μᾶς περιελάμβανε ὅλους. **Ἦ**ταν μιὰ ἀνθρώπινη φύση ποὺ κατὰ κάποιον τρόπο ἐνσάρκωνε ὅλες τὶς σκέψεις καὶ τὰ θελήματα ποὺ ὁ Θεὸς εἶχε ἐλευθέρως συλλάβει πρὸ πάντων τῶν αἰώνων γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα καὶ γιὰ καθέναν ἀπὸ τὰ μέλη της. **Γ**ι' αὐτὸ καὶ ὅ,τι ἔζησε ὁ Χριστός, τὸ ἔζησε γιὰ μᾶς καὶ μαζί μὲ μᾶς, διότι ὑπήρχαμε «ἐν Αὐτῷ». **Β**εβαίως πρέπει ἐν συνεχείᾳ ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς νὰ ἐπιβεβαιώσῃ ἐμπράκτως, λαμβάνοντας τὸ Βάπτισμα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ὅλη Χριστιανικὴ του ζωὴ, ὅτι ἡ συγκεκριμένη ἀνθρώπινη φύση του ἐμπεριέχεται στὴν ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ. **Π**άντως, σὲ ὅ,τι Ἐκεῖνος βίωσε, περιλαμβανόμεσταν ἀναμφισβήτητα καὶ ἐμεῖς.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς μποροῦσε, γιὰ παράδειγμα, νὰ προσεύχεται μὲ τοὺς Ψαλμούς. **Σ**ὲ μιὰ πρώτη ματιὰ, μᾶς φαίνεται παράδοξο, πῶς ὁ Χριστός, ἀπαγγέλλοντας πάνω στὸν Σταυρὸ τὸν 21ο Ψαλμὸ, μιᾶ γιὰ τὴν *ἁμαρτία Του*, ὅτι δηλαδὴ αὐτὴ εἶναι ἐμπόδιο μεταξὺ Αὐτοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ. **Ὡ**ς θεῖο Πρόσωπο βεβαίως δὲν φέρει Αὐτὸς τὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ τὴν ἔχει ὄντως φορτωθεῖ, προσλαμβάνοντας ἀνθρώπινη φύση, σῶμα καὶ ψυχὴ ὅμοια μὲ τὰ δικά μας – φύση μεταπτωτικὴ, στερημένη ἀπὸ

τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ, χωρισμένη καὶ ἐγκαταλελειμμένη ἀπὸ τὸν Θεό. **Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐξέφραζε τὴν προσευχή Του. Γι' αὐτὸ καὶ μπορεῖ νὰ πεῖ: «ἡ ἁμαρτία μου», Ἐκεῖνος ὁ «μὴ γνοὺς ἁμαρτίαν».** **Φορτώθηκε τὰ πάντα, ὥστε, ἀποδεχόμενος τὸν πόνο καὶ τὸν θάνατο καὶ ἐκφράζοντας ἔτσι τὴν ἀγάπη Του γιὰ τὸν Πατέρα Του καὶ γιὰ μᾶς, ὀλόκληρη ἡ ἀνθρώπινη φύση ἐν Αὐτῷ νὰ κάνει αὐτὴ τὴν «μεταστροφή», νὰ ἐξαγορασθεῖ ἀπὸ Αὐτόν, καὶ νὰ ξαναβρεῖ τὴν υἱικὴ πρὸς τὸν Πατέρα ἀγάπη καὶ τὴν ἐνότητα διὰ τῆς ἀγάπης μὲ τοὺς ἄλλους.**

Ἄλλά, γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ λέω, καθένας μας ὀφείλει νὰ ἐπικυρώσει μὲ τὴν ἐλεύθερη βούλησή του, ὅτι περικλείεται στὴν ἀνθρώπινη φύση ποὺ προσέλαβε ὁ Χριστός, μετέχοντας στὰ Μυστήρια, ὥστε νὰ ζεῖ πραγματικὰ ἐν Χριστῷ, καὶ ὁ Χριστὸς νὰ ζεῖ μέσα του.

Μετὰ τὴν Σάρκωση τοῦ Λόγου, ἡ συμπερίληψη αὐτὴ μέσα στὸν Χριστὸ εἶναι ἤδη μιὰ πραγματικότητα ποὺ ἀφορᾶ κάθε ἄνθρωπο. Κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἤδη ριζικὰ «ἐν Χριστῷ», ἐν δυνάμει, προτοῦ κἂν τὸ ἐπιβεβαιώσῃ διὰ τῆς Πίστεως καὶ τῆς μετοχής στὰ Μυστήρια. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς μποροῦσε νὰ πεῖ: «Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Ματθ. κε' 40). Ὑπάρχει ἐδῶ κάτι πολὺ μυστηριώδες, ποὺ δύσκολα κατανοοῦμε, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν μεριά τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι ἕνας ἀπλὸς λόγος («τρόπος τοῦ λέγειν»), εἶναι πραγματικότητα ἀληθινὴ καὶ θαυμαστή.

Ἔτσι, ὅταν ἡ Παρθένος γέννησε τὸν Υἱὸ Τῆς, κατὰ κάποιον τρόπο πολὺ πραγματικὸ γεννοῦσε καὶ μᾶς. Καὶ αὐτὸ θεμελιώνει τὸν ρόλο Τῆς ἀναφορικὰ μὲ μᾶς. Εἶναι πράγματι καὶ ἀπολύτως Μητέρα μας. Βεβαίως εἶναι μητέρα μας γιὰ νὰ διαμορφώσῃ τὸν Χριστὸ μέσα μας, ἀλλὰ ὅλα ὅσα συμβάλλουν στὸ νὰ γίνῃ αὐτό, ὅλα ὅσα ἐπιτρέπουν στὸν Χριστὸ νὰ ζεῖ μέσα μας, ὅλες οἱ χάριτες τοῦ Θεοῦ ποῦ, ὅταν τὶς ἀποδεχθοῦμε, διαμορφώνουν τὴν ψυχὴ μας κατ' εἰκόνα Τοῦ Υἱοῦ Τῆς τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ Τὸν κάνουν νὰ ζεῖ ὄντως μέσα μας, ὅλα αὐτὰ τὰ ἔχει ἐπιτύχει διὰ τῆς μεσιτείας Τῆς ἢ Μητέρα τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ εἶναι καὶ δική μας Μητέρα. Μᾶς γέννησε πραγματικὰ ταυτόχρονα μὲ τὸν Υἱὸ Τῆς, καί, ὅταν ἐπικυρώνουμε τὴν συμπερίληψή μας στὸν Υἱὸ Τῆς, ἐξ αὐτοῦ ἀκριβῶς, ἐπιβεβαιώνουμε τὴν υἱικὴ πρὸς Αὐτὴν ιδιότητά μας. Εἶναι τότε πραγματικὰ ἡ Μητέρα μας. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς ἐξηγεῖ, δικαιολογεῖ τὸν ὠκεανὸ αὐτὸ τῶν ἐγκωμίων ποὺ ξεχειλίζουν στὶς

Ἀκολουθίες μας, πὸν ξεχλιζοῦν στοὺς λόγους καὶ τὰ γραπτὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων περὶ Αὐτῆς...

...**Ὁ** Ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ εἶχε μεγάλη εὐλάβεια στὴν Θεοτόκο καὶ συνιστοῦσε ἰδιαιτέρως νὰ προσευχόμεσθε μὲ τὸ κομποσχοῖνι, ἀπαγγέλοντας ὄχι μόνο τὴν *Εὐχὴ τοῦ Ἰησοῦ*, ἀλλὰ καὶ τὸν *Χαιρετισμὸ τοῦ Ἀγγέλου* πρὸς τὴν Θεοτόκο: **«Χαῖρε, κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ κύριος μετὰ Σοῦ· εὐλογημένη Σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας Σου, ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν»** (πρβλ. Λουκ. α΄ 28)...

...**Ἄ**ς πλημμυρίσουμε λοιπὸν ἀπὸ ἄπειρο θαυμασμὸ γιὰ τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ Θεοῦ πὸν εἶναι ἡ μητρότητα τῆς Παρθένου Μαρίας, τόσο γιὰ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ ὅσο καὶ γιὰ καθέναν ἀπὸ μᾶς, γιὰ ὅλη τὴν Ἐκκλησία καὶ, κατὰ κάποιον τρόπο, γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα.

Δόξα στὸν Πατέρα, τὸν Υἱὸ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, πὸν μὲ τέτοιο τρόπο ἔδειξαν τὴν ἀγάπη τους σὲ μᾶς, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. **Ἀμήν!**

(*) π. Πλακίδας Deseille, Ἡ θεά τοῦ Ἀκτίστου, σελ. 175-181, ἐκδόσεις «Ἑαρ», Ἰούλιος 2020. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.